

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. M. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, G. Dașchevici, A. Panov)

DECIZIE

27 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Apostolachi Larisa, reprezentată de avocatul Bondarenco Oleg,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Apostolachi Larisa către SRL "Eco Calitate" cu privire la constatarea încălcării drepturilor consumatorului, încasarea costului produsului nelivrat și a penalității, compensarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de SRL "Eco Calitate", casată parțial hotărârea din 12 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) în partea încasării prejudiciului moral și emisă o nouă hotărâre prin care pretenția a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 14 iunie 2017, Apostolachi Larisa s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL "Eco Calitate" cu privire la constatarea încălcării drepturilor de consumator manifestată prin neexecutare de către SRL "Eco Calitate" a obligației asumate de livrare a produselor comandate de Apostolachi Larisa, încasarea sumei de 111 680 lei cu titlu de restituire a costului pentru produse comandate, dar nelivrate, încasarea sumei de 5 304 800 lei, cu titlu de penalitate legală, recuperarea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei, și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 25 februarie 2016, Apostolachi Larisa a comandat de la SRL "Eco Calitate" materialele de construcții (laminat și accesorii)

pentru uz propriu. În aceeași zi, reclamanta a achitat pentru produsele comandate suma de 50 000 lei, iar la 01 aprilie 2016 - suma de 61 680 lei. Faptul comandării de către reclamantă a materialelor de construcții, precum și faptul achitării costului acestora se confirmă prin comanda-cont nr. 27 din 25 februarie 2016, și bonurile fiscale de plată din data de 25 februarie 2016 în sumă de 50 000 lei și din data de 01 aprilie 2016 în sumă de 61 680 lei.

Cu toate acestea, în termenul indicat (de până la 3 săptămâni), și nici în perioada următoare, societatea pârâtă nu a îndeplinit obligația asumată, deși reclamanta și-a îndeplinit integral obligația de plată. Ulterior, pârâta a ignorat solicitările reclamantei de a-i fi restituite mijloace bănești achitate pentru produse care așa și nu i-au fost livrate, în pofida obligației asumate.

În viziunea reclamantei situația în care pentru o perioadă îndelungată este tratată cu ignoranță de către pârâtă, este una vădit inadmisibilă, abuzivă și care grav afectează drepturile în calitate de cetățean și consumator, or, potrivit reglementărilor legale în domeniu, cerințele reclamantei privind restituirea mijloacelor bănești sunt absolut întemeiate și legitime, urmând să fie executate în mod necondiționat și în ordine de urgență, întrucât în urma efectuării comenzii reclamanta, din motive neimputabile ei, nu a obținut nici o contraprestație din partea societății pârâte.

Astfel în opinia reclamantei este evidentă concluzia privind neexecutarea fără just temei pe parcursul perioadei de peste 1 an (25 februarie 2016 - 14 iunie 2017) de către pârâtă a obligațiilor asumate față de reclamantă.

Totodată, în urma neexecutării a obligației asumate, SRL "Eco Calitate" datorează reclamantei penalitate de întârziere de 10 % din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere, conform prevederilor Legii privind protecția drepturilor consumatorilor, iar suma totală a penalității de întârziere datorate de SRL "Eco Calitate" constituie 5 304 800 lei.

Reclamanta a indicat că, a suportat și suportă în continuu suferințe morale manifestate prin starea de anxietate, depresie și insomnie, dezamăgirea profundă și pierderea încrederii și stimei în sine, precum și alte manifestări similare stării de stres psihologic avansat. Recompensa bănească pentru paguba morală suportată în circumstanțele expuse, reclamanta o evaluează în mărime de 50 000 lei.

Prin hotărârea din 12 martie 2019 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru), cererea de chemare în judecată depusă de Apostolachi Larisa a fost admisă parțial.

A fost constatată încălcarea de către SRL "Eco Calitate" a drepturilor de consumator a Larisei Apostolachi manifestată prin neexecutarea obligației asumate de livrare a produselor comandate.

A fost încasat de la SRL "Eco Calitate" în beneficiul Larisei Apostolachi suma de 111 680 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 10 000 lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral.

În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca nefondată.

A fost încasat de la SRL ”Eco Calitate” în beneficiul statului suma de 3 550,4 lei, cu titlu de taxă de stat.

În motivarea soluției sale instanța a reținut că, în pofida obligațiilor asumate SRL ”Eco Calitate” nu a livrat reclamantei marfa comandată și achitată de ea, iar careva probe ce ar confirma contrariul nu au fost prezentate, societatea pârâtă fiind obligată de a restituit mijloacele bănești achitate de Apostolachi Larisa.

Cu privire la pretenția de încasare a prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei, instanța a considerat-o întemeiată doar parțial, cuantumul prejudiciului apreciat ca fiind excesiv și exagerat micșorându-l la 10 000 lei.

Referitor la pretenția cu privire la încasarea penalității, instanța de judecată a punctat că, reclamanta nu era în drept să invoce încasarea penalității de întârziere întrucât speța nu cade sub incidența nici uneia dintre situațiile, reglementate prin lege, care acordă posibilitatea consumatorului de a cere această penalitate.

Prin decizia din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL ”Eco Calitate”, casată parțial hotărârea din 12 martie 2019 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru) în partea încasării prejudiciului moral și emisă o nouă hotărâre prin care pretenția a fost respinsă.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că, raporturile juridice dintre părți au fost întrerupte și nu au fost duse până la capăt, din inițiativa consumatorului Apostolachi Larisa, ultima a intervenit cu demers de renunțare la marfa achitată, fiind irelevantă încasarea prejudiciului moral, pentru un produs de care reclamanta nu a beneficiat, și calitatea căruia, de fapt nici nu se cunoaște pentru a fi invocată prestarea unui serviciu necalitativ.

La 17 februarie 2020, Apostolachi Larisa, reprezentată de avocatul Bondarenco Oleg, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la pronunțarea deciziei nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat eronat legea precum și apreciat în mod arbitrar probele.

Prin încheierea din 06 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Apostolachi Larisa, reprezentată de avocatul Bondarenco Oleg, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs constată că, decizia recurată a fost pronunțată la 14 noiembrie 2019, expediată părților la 16 decembrie 2019, astfel recursul declarat la 17 februarie 2020 a fost depus cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 444 al Codului de procedură civilă, recursul s-a

examinat fără înștiințarea participanților la proces. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În plus, recurenta și intimații au avut ocazia să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. (*mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75)

Subsidiar, în § 26 – 27 ale deciziei Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 al Codului de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând hotărârea contestată în raport de criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Apostolachi Larisa, reprezentată de avocatul Bondarenco Oleg, întemeiat și care urmează a fi admis, casată decizia recurată cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul examinării cauzei în fazele procesuale anterioare s-a constatat cu certitudine că, Apostolachi Larisa a comandat de la SRL ”Eco Calitate” materialele de construcții, a achitat integral prețul acestora, însă în termenul stabilit nu a recepționat bunurile achiziționate, circumstanță care a servit drept temei de adresare în instanță. La fel, instanțele ierarhic inferioare au constatat cu certitudine că drepturile consumatorului Apostolachi Larisa au fost lezate, fapt incontestabil la momentul examinării recursului.

Totuși, constatând că SRL ”Eco Calitate” nu a livrat reclamantei marfa, instanța de apel a considerat că Apostolachi Larisa nu este îndreptățită la repararea prejudiciului moral, motivându-și concluzia prin faptul că ultima a intervenit cu demers de renunțare la marfa achitată.

Colegiul lărgit atestă că sub acest aspect, decizia instanței de apel este eronată, iar concluziile instanței sunt bazate pe administrarea arbitrară a probatoriului.

Astfel, deși SRL ”Eco Calitate”, considerat vânzător în sensul Legii privind protecția consumatorilor, s-a obligat printr-un act juridic scris, exteriorizat prin comenzile semnate (vol. I, f.d. 8,9), să livreze consumatorului Apostolachi Larisa

un produs în decursul unui termen negociat de părți, nu și-a executat obligațiile contrar prevederilor art. 16¹ alin. (1) din Legea menționată supra. Instanța de apel pe de o parte a însușit constatările primei instanțe referitoare la faptul că drepturile consumatorului, la caz al Larisei Apostolachi, au fost lezate prin neexecutarea contractului, iar pe de altă parte, fără a administra probe în acest sens, constată că vina în această neexecutare este imputabilă reclamantei.

Instanța de recurs nu poate accepta o astfel de concluzie contradictorie și atestă că din materialul probator prezentat de părți și administrat de instanțe nu reiese nici un refuz al reclamantei de produsul comandat și achitat, or aluziile instanței de apel la declarațiile SRL ”Eco Calitate” precum că Apostolachi Larisa a telefonat reprezentanții vânzătorului și s-a refuzat de produs sunt lipsite de probe admisibile.

În coerența celor expuse Colegiul lărgit învederează că potrivit prevederilor art. 208 alin. (5) al Codului civil (în redacția în vigoare la data relevantă speței), orice modificare adusă unui act juridic trebuie să îmbrace forma stabilită pentru acel act, iar potrivit art. 734 al aceleiași legi, acordul privind rezoluțiunea contractului trebuie să fie încheiat în forma cerută pentru contract dacă din lege, contract sau uzanțe nu rezultă altfel. Așadar, după cum a fost constatat, între părți a fost încheiat un act juridic în formă scrisă, prin urmare, oricare modificare al acestuia sau rezoluțiune, la fel, trebuie să îmbrace forma scrisă, fapt nerealizat în speță.

Concluzionând asupra celor expuse, instanța de recurs nu întrevide motive viabile de a considera că neexecutarea obligațiilor vânzătorului de livrare a produsului îi pot fi imputate consumatorului și respectiv nu sunt temeiuri ce ar decada pe Apostolachi Larisa de dreptul la repararea prejudiciului moral cauzat prin neexecutarea așa-numitului contract încheiat cu SRL ”Eco Calitate”. În fine, hotărârea primei instanțe la caz este corectă, întemeiată juridic și faptic, iar careva temeiuri de casare al acesteia nu au fost depistate

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău cu menținerea hotărârii din 12 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Apostolachi Larisa, reprezentată de avocatul Bondarenco Oleg.

Se casează decizia 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Se menține hotărârea din 12 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Apostolachi Larisa către SRL ”Eco Calitate” cu privire la constatarea încălcării drepturilor consumatorului, încasarea costului produsului nelivrat și a penalității, compensarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu